

ZAKON

O TRGOVAČKIM PRAKSAMA ZA ODREĐENE VRSTE PROIZVODA

I. UVODNE ODREDBE

Predmet

Član 1.

U cilju zaštite načela ravnopravnosti ugovornih strana ovim zakonom se uređuju trgovačke prakse, prava i obaveze kupca i snabdevača poljoprivrednih, prehrambenih i proizvoda od naročitog značaja za snabdevanje tržišta, ovlašćenja Komisije za zaštitu konkurencije, opšti uslovi, pravila, mere i postupak koji sprovodi Komisija za zaštitu konkurencije radi utvrđivanja nepoštene trgovačke prakse, ovlašćenje ministarstva nadležnog za poslove trgovine i nadzor.

Primena ovog zakona i odnos prema drugim zakonima

Član 2.

Ovaj zakon se neposredno primenjuje na odnose između snabdevača i kupca koji obavljaju trgovinu na teritoriji Republike Srbije, i to:

- 1) poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima;
- 2) proizvodima od naročitog značaja za snabdevanje tržišta.

Poljoprivredni i prehrambeni proizvodi su proizvodi koji su nastali kao rezultat proizvodnje, obrađivanja ili uzgoja, uključujući žetvu, berbu ili ubiranje plodova, mužu i uzgoj životinja pre klanja, kao i lov, ribolov i sakupljanje divljih plodova i biljaka, kao i proizvodi koji nastaju preradom neprerađenih poljoprivrednih proizvoda.

Pod poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima smatraju se i kvarljivi poljoprivredni i prehrambeni proizvodi, odnosno proizvodi koji zbog svoje prirode ili faze prerade u kojoj se nalaze postaju neodgovarajući za prodaju u roku do 30 dana nakon berbe, proizvodnje ili prerade.

Proizvod od naročitog značaja za snabdevanje tržišta u smislu ovog zakona je:

- 1) proizvod od naročitog značaja za snabdevanje potrošača, i to: kućna hemija, papirna i kuhinjska galanterija, lična higijena i kozmetika i pelene;
- 2) proizvod od naročitog značaja za poljoprivrednu proizvodnju, i to: sredstva za ishranu i zaštitu bilja i oplemenjivači zemljišta.

Ovaj zakon se primenjuje bez obzira na to kojim se propisom uređuje ugovaranje između pravnih lica ili koje je izabrano pravo u ugovoru između kupaca i snabdevača.

Primena odredaba drugih propisa ne isključuje i ne ograničava neposrednu primenu odredaba ovog zakona.

Ovaj zakon ne primenjuje se na plaćanja javnih subjekata koji pružaju zdravstvenu zaštitu i javnih subjekata koji su u sistemu predškolskog, osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja i vaspitanja, kazneno-popravnih ustanova, vaspitno-popravnih ustanova, ustanova socijalne zaštite (prihvatilišta, ustanove za zaštitu dece i odojčadi i dr.).

Ovaj zakon ne utiče na primenu odredaba zakona kojim se uređuje elektronsko fakturisanje, odredaba zakona kojim se uređuju obračunavanje i plaćanje poreza na dodatu vrednost i podzakonskih akata usvojenih na osnovu tog zakona, kao ni na primenu odredaba zakona kojim se uređuje računovodstvo, u delu odredaba kojim se uređuje računovodstvena isprava.

Svaka ugovorna odredba koja je u suprotnosti sa ovim zakonom ništava je.

Vlada bliže određuje listu proizvoda iz stava 1. ovog člana.

II. ZABRANA NEODREĐENIH ILI USLOVNIH UGOVORNIH ODREDABA

Član 3.

Ugovor između kupca i snabdevača zaključuje se u pisanoj formi najkasnije do 31. marta tekuće godine.

Izuzetno od roka iz stava 1. ovog člana, ugovor se može zaključiti:

- 1) pre isporuke novog proizvoda sa postojećim snabdevačem, ili
- 2) ako kupac zaključuje ugovor sa novim snabdevačem.

Izuzetno od stava 1. ovog zakona, pisani ugovor nije potreban ako snabdevač poljoprivrednih proizvoda prihvati opšte uslove poslovanja kupca na otkupnom mestu odnosno van otkupnog mesta.

Zabranjena je upotreba neodređenih ili uslovnih formulacija u ugovoru kojima se ostavlja diskreciono pravo jednoj strani da naknadno utvrđuje konačnu finansijsku obavezu a naročito formulacija koje:

- 1) koriste relativne ili neodređene izraze, sa otvorenim maksimumom i minimumom;
- 2) upućuju na kasnije odluke, kriterijume ili buduće akte koji nisu sastavni, nedvosmisleni i objektivno proverljivi deo ugovora;
- 3) uslovljavaju obavezu ispunjenjem neodređenih, subjektivnih ili nemerljivih kriterijumima.

Transparentnost i odredivost postoji ako je pogodnost, naknada, novčana kazna:

- 1) jasno i nedvosmisleno određena;
- 2) definisana u fiksnom procentu ili apsolutnom novčanom iznosu po jedinici mere;
- 3) merljiva i objektivno proverljiva;
- 4) određena primenom metodologije obračuna koja je unapred utvrđena i ne može se jednostrano menjati tokom trajanja ugovora.

Ugovorne strane dužne su da izdaju računovodstvenu ispravu za svaku pruženu uslugu, koja shodno zakonu kojim se uređuje elektronsko fakturisanje, u delu o vrsti i količini isporučenih dobara ili vrsti i obimu usluga, sadrži određivu (jasnu i nedvosmislenu):

- 1) pogodnost, naknadu i novčanu kaznu iz stava 5. tačka 1) ovog člana (svrha plaćanja);
- 2) jasan pravni osnov iz ugovora.

Kupac koji vrši avansno plaćanje za budući rod poljoprivrednih proizvoda, dužan je da izda dostavnicu koja sadrži jasnu i nedvosmislenu vrednost tog avansa.

Obaveza iz stava 7. ovog člana primenjuje se bez obzira na to da li je avans dat u novčanom obliku ili u naturi (npr. kroz repromaterijal - semenska roba, sredstva za zaštitu bilja, đubrivo ili gorivo), pri čemu se vrednost avansa u naturi iskazuje u novčanom ekvivalentu prema fer tržišnoj vrednosti u trenutku davanja.

III. NEPOŠTENE TRGOVAČKE PRAKSE

Nepoštene trgovačke prakse

Član 4.

Nepoštene trgovačke prakse su prakse koje zbog izražene neravnoteže pregovaračke moći između snabdevača i kupaca, jednostranim nametanjem i postupanjem:

- 1) odstupaju od dobrih poslovnih običaja, protivno načelu savesnosti i poštenja;
- 2) neopravdano i nesrazmerno prenose ekonomski rizik sa jednog trgovinskog partnera na drugog;
- 3) uspostavljaju značajnu neravnotežu prava i obaveza na štetu jednog trgovinskog partnera;
- 4) omogućavaju druge nesrazmernosti u postupanju između snabdevača i kupaca.

Kupac koji ne dokaže drugačije, ima značajnu pregovaračku moć u smislu stava 1. ovog člana ako:

- 1) ukupan godišnji prihod snabdevača nije veći od 2.000.000 evra, a godišnji prihod kupca je veći od 2.000.000 evra;
- 2) ukupan godišnji prihod snabdevača je između 2.000.000 evra i 10.000.000 evra, a godišnji prihod kupca je veći od 10.000.000 evra;
- 3) ukupan godišnji prihod snabdevača je veći od 10.000.000 evra, ali nije veći od 50.000.000 evra, a godišnji prihod kupca je veći od 50.000.000 evra;
- 4) ukupan godišnji prihod snabdevača je između 50.000.000 evra i 150.000.000 evra, a godišnji prihod kupca je veći od 150.000.000 evra;
- 5) godišnji prihod snabdevača je između 150.000.000 evra i 350.000.000 evra, a godišnji prihod kupca je veći od 350.000.000 evra.

Značajna pregovaračka moć kupca postoji i u drugim situacijama u kojima snabdevač dokaže postojanje takve moći.

Iznosi iskazani u evrima u ovom zakonu, preračunavaju se u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije, važećem na dan obračuna godišnjeg prihoda.

Godišnji prihod u smislu ovog zakona utvrđuje se u visini ukupnog godišnjeg prihoda pre oporezivanja i obuhvata poslovne, finansijske i ostale prihode u obračunskoj godini koja prethodi godini u kojoj je pokrenut postupak, ostvaren u Republici Srbiji, pri čemu se neće računati prihod koji povezani učesnici na tržištu ostvare u međusobnoj razmeni.

Ukupan godišnji prihod za oblike udruživanja učesnika na tržištu, utvrđuje se na osnovu zbira ukupnih godišnjih prihoda udruženih učesnika.

Ako zbog prirode delatnosti koju obavlja učesnik na tržištu, odnosno ako se ostvaruje prihod od više različitih delatnosti, koje nisu međusobno komplementarne, prihod nije moguće utvrditi, ili su podaci na osnovu kojih se on utvrđuje nepotpuni ili nepouzdana, Komisija za zaštitu konkurencije (u daljem tekstu: Komisija) će taj prihod

utvrditi na osnovu raspoloživih podataka i/ili drugih podataka i informacija koje smatra relevantnim i odgovarajućim u određenom postupku.

Nepoštena trgovačka praksa može se javiti pre, u toku ili nakon završene prodaje određenog proizvoda, bez obzira na to da li postoji pisani ugovor.

Komisija uputstvom bliže određuje značajnu pregovaračku moć.

Zabrana nepoštenih trgovačkih praksi

Član 5.

Nepoštena trgovačka praksa kupca, u smislu ovog zakona, može biti apsolutno zabranjena ili uslovno zabranjena ako kupac ne dokaže drugačije.

Komisija donosi uputstvo kojim se bliže određuju nepoštene trgovačke prakse iz ovog zakona.

Nepoštene trgovačke prakse koje su uvek zabranjene (crna lista)

Član 6.

Nepoštene trgovačke prakse kupca iz ovog člana su uvek zabranjene bez obzira na okolnosti pojedinačnog slučaja, postojanje sporazuma ili komercijalni opravdan razlog, a naročito:

1) ugovaranje plaćanja ili plaćanje snabdevaču za isporučene kvarljive poljoprivredne i prehrambene proizvode u roku dužem od 30 dana od dana isteka perioda isporuke ili dana izdavanja računovodstvene isprave, u zavisnosti od toga koji od ova dva roka nastupi kasnije;

2) ugovaranje ili plaćanje snabdevaču za ostale poljoprivredne i prehrambene proizvode u roku dužem od 60 dana nakon isteka perioda isporuke odnosno nakon datuma izdavanja računovodstvene isprave, u zavisnosti od toga koji od navedenih rokova nastupa kasnije;

3) otkazivanje u celosti naručenih kvarljivih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda u roku kraćem od 30 dana od dana ugovorene isporuke, odnosno u roku u kom nije razumno očekivati da snabdevač može da pronađe drugi način stavljanja na tržište ili upotrebe tih proizvoda;

4) jednostrano menjanje odredbe ugovora sa snabdevačem, a naročito odredaba koje se odnose na trajanje ugovora, rok, način, učestalost, mesto i vreme isporuke, kao i količinu ugovorenih proizvoda i standarde kvaliteta, način plaćanja i cenu;

5) zahtevanje plaćanja od snabdevača koja nisu u vezi sa prodajom tih proizvoda snabdevača;

6) zahtevanje od snabdevača da plati za propast ili gubitak proizvoda, koji se desio u prostorijama kupca ili nakon prenosa vlasništva na kupca, ako do takve propasti ili gubitka nije došlo usled nemara odnosno krivicom snabdevača;

7) odbijanje da u pisanom obliku potvrdi dogovorene uslove a snabdevač je zatražio pisanu potvrdu;

8) zahtevanje od snabdevača naknadu troškova postupanja po reklamacijama potrošača, ako za uzrok reklamacije nije odgovoran snabdevač;

9) zahtevanje, ugovaranje, naplaćivanje snabdevaču naknade ili zahtevanje isporuke robe usled proširenja ili preuređenja prodajne mreže kupca;

10) naplata snabdevaču troškova dodatne kontrole kvaliteta proizvoda, a kojom je utvrđeno da proizvod snabdevača zadovoljava ugovoreni kvalitet;

11) uslovljavanje snabdevača dostavljanjem instrumenta obezbeđenja za preuzeti repromaterijal, ako kupac nema obavezu izdavanja obezbeđenja za preuzete a neplaćene poljoprivredne i prehrambene proizvode;

12) uslovljavanje snabdevača plaćanjem u obliku multilateralne kompenzacije koja uključuje prenos duga kupca na treće lice;

13) zahtevanje od snabdevača da zaključi ugovor sa trećim licem ili izvrši plaćanje trećem licu koji za cilj ili posledicu imaju izigravanje primene odredaba ovog zakona;

14) nezakonito pribavljanje, korišćenje ili otkrivanje poslovne tajne snabdevača u smislu propisa kojima se uređuje zaštita poslovne tajne.

Izuzetno, odredba stava 1. tačka 7) ovog člana ne primenjuje se kada ugovor o snabdevanju obuhvata proizvode koje treba da isporuči član zadruga ili organizacije proizvođača čiji je snabdevač član, pod uslovom da akti i odluke te organizacije proizvođača sadrže odredbe sličnog dejstva kao ugovor.

Uslovno zabranjene nepoštene trgovačke prakse (siva lista)

Član 7.

Ako se ne dokaže drugačije, nepoštene trgovačke prakse postoje ako kupac:

1) vraća snabdevaču neprodane poljoprivredne i prehrambene proizvode, a da ne plati te neprodane proizvode, osim ako je:

(1) predmet ugovora proizvod koji snabdevač prvi put isporučuje kupcu a unapred je pisanim putem upozoren od kupca da zbog slabog obrta ili kvarljivosti može doći do isteka roka upotrebe;

(2) predmet ugovora proizvod za koji snabdevač traži prodaju od strane kupca, a unapred je pisanim putem upozoren od kupca da zbog slabog obrta ili kvarljivosti može doći do isteka roka upotrebe;

2) naplaćuje naknadu za skladištenje proizvoda koja je predmet važećeg ugovora i koja se nalazi u lancu isporuke u skladu sa utvrđenim rokovima, osim ako se naknada odnosi na stvarne i dodatne skladišne usluge koje prevazilaze uobičajene i predviđene troškove iz osnovnog ugovora;

3) naplaćuje naknadu za uobičajeno i razumno izlaganje proizvoda na prodajnom mestu, osim ako je snabdevač zatražio uslugu stvarnog i dodatnog promotivnog izlaganja koja prevazilaze uobičajeno izlaganje za tu kategoriju proizvoda i ako je naknada srazmerna i zasnovana na stvarnim troškovima te aktivnosti, odnosno na objektivnim, razumnim i unapred utvrđenim kriterijumima, zasnovano na realnoj tržišnoj vrednosti;

4) naplaćuje naknadu za uključivanje proizvoda u svoju ponudu (ulistavanje u ponudu), stavljanje na tržište ili slične administrativne troškove u vezi sa otpočinjanjem saradnje, osim ako je snabdevač zatražio uslugu ulistavanja proizvoda koji se prvi put uključuje u ponudu tog kupca ili prodajni objekat tog kupca i ako je naknada srazmerna i zasnovana na stvarnim troškovima te aktivnosti, odnosno na objektivnim, razumnim i unapred utvrđenim kriterijumima, zasnovano na realnoj tržišnoj vrednosti;

5) prenosi na snabdevača u celini ili delu, troškove prodajnih podsticaja koje je kupac samostalno odlučio da sprovede, osim ako je snabdevač zahtevao sprovođenje prodajnih podsticaja, a kupac je pre sprovođenja naveo period trajanja podsticaja i količinu proizvoda koju može da proda po umanjenoj ceni;

6) zahteva, ugovara ili naplaćuje bilo kakve naknade za oglašavanje i promotivne aktivnosti koje kupac samostalno organizuje i kontroliše, osim ako je:

(1) snabdevač zahtevao oglašavanje i promotivne aktivnosti i ako je naknada srazmerna i zasnovana na stvarnim troškovima te aktivnosti ili na predvidljivoj koristi za snabdevača; ili

(2) detaljno opisana, sa jasnim ciljevima, trajanjem, obimom, tačnom visinom naknade i načinom obračuna;

7) zahteva ili naplaćuje naknadu snabdevaču za podatke o prodaji, prometu ili raspoloživosti sopstvenih proizvoda, osim ako je snabdevač zatražio te podatke i ako je naknada srazmerna i zasnovana na stvarnim troškovima te aktivnosti, odnosno na objektivnim, razumnim i unapred utvrđenim kriterijumima, zasnovano na realnoj tržišnoj vrednosti;

8) prenosi na snabdevača posredno ili neposredno, u celosti ili delu novčani iznos kazne, prekršaja ili upravne mere izražene u novčanom iznosu koju je nadležni organ izrekao kupcu, osim ako je pravnosnažnom ili konačnom odlukom utvrđeno da je takva mera nastala kao posledica nepotpune ili neispravne isporuke, ili nedostataka proizvoda za koji je odgovoran snabdevač na osnovu važećeg ugovora i u skladu sa zakonom;

9) zahteva, ugovara ili naplaćuje naknadu snabdevaču za troškove osoblja kupca, uključujući, ali ne ograničavajući se na troškove za opremanje, uređenje, održavanje prostora na kojima se prodaju njegovi proizvodi, reorganizacije asortimana ili rutinskog održavanja, osim ako je u pitanju dodatna usluga koju snabdevač zahteva i ako je naknada srazmerna i zasnovana na stvarnim troškovima te aktivnosti, odnosno na objektivnim, razumnim i unapred utvrđenim kriterijumima;

10) značajno smanjuje narudžbinu odnosno ugovorenu količinu bez opravdanog i objektivno proverljivog razloga, bez prethodne pisane najave snabdevaču u roku koji ne može biti kraći od 30 dana, osim ako kupac dokaže da ne postoji tražnja za određenim proizvodom u obimu koji je ugovoren;

11) jednostrano raskida ugovorni odnos sa snabdevačem bez pismenog obrazloženja i bez uvažavanja razumnog otkaznog roka koji ne može biti kraći od 30 dana, osim ako snabdevač ispunjava uslove za stečaj ili likvidaciju odnosno izvrši suštinsko kršenje ugovora:

(1) neopravdano ne ispunjava ključne ugovorne obaveze, ili

(2) isporukom proizvoda koji sadrži trajan i neotklonjiv nedostatak i predstavlja ozbiljnu pretnju zdravlju potrošača ili povredu propisa (neupotrebljiv proizvod);

12) zahteva, ugovara ili naplaćuje snabdevaču naknadu za umanjeni promet, osim ako je takva naknada direktna i proporcionalna stvarnoj šteti koju je kupac pretrpeo kao posledicu za neispunjavanje ugovorenih obaveza;

13) uslovljava ili zahteva od snabdevača plaćanje u obliku robe, usluga ili drugih negotovinskih sredstava (kompenzacija), osim ako postoji pismeno, jasno i nedvosmisleno pristajanje snabdevača na pisanu procenu zasnovanu na realnoj tržišnoj vrednosti tih negotovinskih sredstava;

14) zahteva, uslovljava snabdevača naknadnim bonusima, nagradama i drugim naknadama u toku sprovođenja ugovorne obaveze koji nisu prethodno ugovoreni, bez obzira na formu i oblik tog bonusa, nagrade ili naknade;

15) ne prihvata kvarljiv poljoprivredni proizvod snabdevača, a da o tome ne dostavi dokaz da:

(1) kvarljiv poljoprivredni proizvod odstupa od ugovorenog kvaliteta ili sadrži trajan i neotklonjiv nedostatak;

(2) je nedostatak postojao pre prihvata odnosno da se nije desio u prostorijama kupca;

(3) do nedostatka nije došlo usled nemara odnosno krivicom kupca;

(4) je o svim nedostacima obavestio snabdevača bez odlaganja.

Prakse iz ovog člana moraju biti jasno, nedvosmisleno i unapred pismeno dogovorene između trgovinskih partnera.

Pod dogovorom iz stava 2. ne podrazumeva se klauzula u standardnim opštim uslovima poslovanja ili drugi način jednostranog nametanja prihvata ponude zbog značajne neravnoteže pregovaračke moći.

Za svaku naknadu iz st. 1. tač. 2), 3), 4), 6), 7) i 9) ovog člana kupac je dužan, na pismeni zahtev snabdevača, da mu dostavi pisanu procenu naknade po jedinici proizvoda ili ukupno, pre nego što naknada bude naplaćena.

Zabrana komercijalne odmazde

Član 8.

Zabranjen je svaki oblik komercijalne odmazde ili pretnje odmazdom kupca upućene prema snabdevaču zbog toga što koristi svoja ugovorna ili zakonska prava i obaveze, odnosno ako je odbio da prihvati formalne ili neformalne ponude i uslove kupca, a naročito ako se odmazda odnosi na:

- 1) uklanjanje proizvoda snabdevača iz ponude ili akcija kupca;
- 2) smanjenje naručene količine ili učestalosti narudžbina ili odlaganje sa prihvatom, prijemom i obradom narudžbina ili proizvoda;
- 3) obustavu, ograničenje ili prekid pružanja usluga koje kupac inače pruža snabdevaču u okviru poslovnog odnosa, kao što su usluge marketinga, promocije ili dodatnog izlaganja proizvoda;
- 4) druge oblike odmazde koje mogu neposredno uticati na poslovanje snabdevača.

Pod pretnjom odmazdom iz stava 1. ovog člana smatra se i svaka izjava, činjenje ili nečinjenje kupca, kojim se snabdevaču, izričito ili implicitno, ukazuje na posledicu u situaciji ako snabdevač iskoristi svoja prava ili ako odbije da prihvati određene uslove.

Odmazda iz stava 1. ovog člana smatra se posebno teškom nepoštenom trgovačkom praksom.

IV. NADLEŽNOST KOMISIJE ZA ZAŠTITU KONKURENCIJE

Komisija za zaštitu konkurencije

Član 9.

Komisija je samostalna i nezavisna organizacija koja vrši javna ovlašćenja u skladu sa ovim zakonom.

Pravni položaj i rad Komisije propisani su zakonom kojim je uređena zaštita konkurencije, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Komisija je u skladu sa ovim zakonom nadležna da:

- 1) rešava o pravima i obavezama učesnika u lancu snabdevanja proizvodima u skladu sa ovim zakonom;
- 2) određuje upravne mere u skladu sa ovim zakonom;

- 3) donosi podzakonske akte za sprovođenje ovog zakona;
 - 4) daje mišljenje nadležnim organima na predloge propisa, kao i na važeće propise koji imaju ili mogu imati uticaj na primenu ovog zakona;
 - 5) ostvaruje međunarodnu saradnju u oblasti sprečavanja nepoštenih trgovačkih praksi;
 - 6) saraduje sa državnim organima, organima teritorijalne autonomije i lokalne samouprave, radi obezbeđivanja uslova za primenu ovog zakona i drugih propisa kojima se uređuju pitanja od značaja za sprečavanje nepoštenih trgovačkih praksi;
 - 7) izrađuje godišnji izveštaj o nepoštenim trgovačkim praksama;
 - 8) preduzima aktivnosti na razvijanju svesti o potrebi sprečavanja nepoštenih trgovačkih praksi;
 - 9) organizuje, preduzima i kontroliše sprovođenje mera u skladu sa ovim zakonom;
 - 10) vodi evidenciju o kupcima za koje je utvrđeno da su nametali nepoštene trgovačke prakse;
 - 11) objavljuje na svojoj internet stranici akte koje donosi u ispitnom postupku, godišnji izveštaj o nepoštenim trgovačkim praksama, kao i druge podatke za koje oceni da su od značaja za primenu ovog zakona;
 - 12) obavlja i druge poslove u skladu sa ovim zakonom.
- Poslove iz stava 3. tač. 1), 2), 3), 4), 5), 6) i 9) ovog člana, Komisija obavlja kao poverene poslove.

Posebna organizaciona jedinica

Član 10.

Komisija obrazuje posebnu organizacionu jedinicu koja obavlja poslove vođenja postupka utvrđivanja nepoštene trgovačke prakse.

Organizaciona jedinica iz stava 1. ovog člana predstavlja sastavni deo stručne službe u smislu zakona kojim se uređuje zaštita konkurencije.

Na zaposlene u organizacionoj jedinici iz stava 1. ovog člana shodno se primenjuju odredbe propisa kojim se uređuje zaštita konkurencije.

Obaveza čuvanja podataka

Član 11.

Predsedniku Komisije, članu Saveta i zaposlenom u Komisiji, zabranjeno je da tokom trajanja mandata, odnosno radnog angažovanja, kao i u periodu od tri godine nakon prestanka mandata odnosno rada u Komisiji, otkriva trećim licima podatke koje je saznao u toku obavljanja funkcije, odnosno tokom trajanja radnog odnosa u Komisiji.

Izuzeće

Član 12.

Osim razloga navedenih u zakonu kojim se uređuje opšti upravni postupak, predsednik Komisije, član Saveta i zaposleni u stručnoj službi izuzeće se od odlučivanja, odnosno postupanja u predmetu, ukoliko su bili radno angažovani, zaposleni ili obavljali funkciju direktora, člana ili predsednika upravnog ili nadzornog odbora, drugog zastupnika, prokuriste ili punomoćnika stranke u postupku, ili u

smislu ovog zakona sa njom povezanog učesnika na tržištu, u periodu od pet godina pre pokretanja postupka.

Predsednik i član Saveta, odmah po saznanju za postojanje razloga za izuzeće iz stava 1. ovog člana, o tome obaveštava Savet, a zaposleni u stručnoj službi sekretara Komisije.

O izuzeću predsednika Komisije i člana Saveta odlučuje Savet, a o izuzeću zaposlenog u stručnoj službi predsednik Komisije.

V. POSTUPAK PRED KOMISIJOM

Primena pravila

Član 13.

Na postupak pred Komisijom primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak, osim ako je ovim zakonom drugačije propisano.

1. Stranka u postupku i položaj zainteresovanog lica

Stranka u postupku

Član 14.

Stranka u postupku pred Komisijom je kupac koji poseduje značajnu pregovaračku moć, protiv koga je pokrenut ispitni postupak.

Zainteresovana i treća lica u smislu ovog propisa nemaju svojstvo stranke u postupku.

Položaj zainteresovanog lica

Član 15.

Zainteresovano lice u smislu ovog zakona je snabdevač koji se nalazio u poslovnom odnosu sa kupcem koji je nametnuo trgovačku praksu koja je predmet postupka.

Zainteresovano lice ima pravo da se izjašnjava o činjenicama ili okolnostima koje su predmet utvrđivanja u postupku, da dostavlja dokaze, kao i da se izjašnjava na zahteve koje mu Komisija uputi u toku postupka.

Zainteresovano lice ima pravo na obaveštavanje o toku postupka i pravo na razgledanje spisa u skladu sa pravilima opšteg upravnog postupka, bez dokazivanja pravnog interesa.

Zahtev za razgledanje spisa, kao i zahtev za obaveštavanje o toku postupka, podnosi se isključivo u pisanom obliku.

Komisija je dužna da u roku od osam dana od prijema zahteva iz stava 4. ovog člana, obavesti zainteresovano lice.

Zainteresovanom licu je dozvoljeno da u postupku u kome je potrebno stručno poznavanje upravne stvari dovede stručno lice koje joj daje objašnjenja i savete (u daljem tekstu: stručni pomagač).

2. Informisanje o toku postupka

Pravo trećih lica na informisanje o postupku

Član 16.

Podnosioci inicijative, davaoci informacija i ostala lica (u daljem tekstu: treća lica) koja nemaju položaj zainteresovanog lica, koja dokažu svoj pravni interes za

praćenje postupka, imaju pravo da budu obavještavani o toku postupka, o čemu se podnosi zahtev Komisiji.

O opravdanosti zahteva iz stava 1. ovog člana odlučuje ovlašćeno službeno lice, zaključkom protiv kog nije dozvoljena žalba.

Ovlašćeno službeno lice dužno je da dostavi osnovne informacije o toku postupka, osim informacija koje mogu da utiču na dalji tok postupka.

Odstupanje od prava na uvid u spise i obaveštavanja o postupku

Član 17.

Stranka u postupku, zainteresovano lice i treće lice u smislu ovog zakona, ne mogu razgledati i kopirati zapisnik o većanju i glasanju, službene beleške i nacрте i predloge odluka, spise označene kao poverljive, kao ni zaštićene podatke u skladu sa ovim zakonom.

3. Dokazivanje

Dokazivanje činjenica

Član 18.

Koje će se činjenice uzeti kao dokazane predlaže ovlašćeno službeno lice a odlučuje Savet po svom uverenju, na osnovu savesne i brižljive ocene svakog dokaza posebno, i svih dokaza zajedno, kao i na osnovu celokupnog postupka.

Izjava zainteresovanog lica iz člana 15. ovog zakona ima dokaznu vrednost.

Savet može da odluči na osnovu činjenica koje nisu potpuno utvrđene ili koje se dokazima samo posredno utvrđuju – činjenica koje su učinjene verovatnim.

Teret dokazivanja

Član 19.

Komisija snosi teret dokazivanja u postupcima utvrđivanja nepoštene trgovačke prakse iz čl. 6. i 8. ovog zakona.

Stranka u postupku snosi teret dokazivanja u postupcima utvrđivanja nepoštene trgovačke prakse iz člana 7. ovog zakona.

4. Podnošenje inicijative i saradnik u postupku

Inicijativa

Član 20.

Inicijativu za pokretanje postupka podnosi svako pravno ili fizičko lice, organ državne uprave, lokalne samouprave i teritorijalne autonomije, organizacija kojoj su poverena javna ovlašćenja, oblik udruživanja učesnika na tržištu, udruženje potrošača, učesnici na tržištu i ostala lica koja imaju saznanja o nepoštenim trgovačkim praksama.

Inicijativa se podnosi pisanim podneskom, a izuzetno se može podneti i usmeno izjavom datom na zapisnik u službenim prostorijama Komisije.

Sadržina inicijative

Član 21.

Inicijativa iz člana 20. ovog zakona naročito sadrži:

1) naziv i sedište podnosioca inicijative, odnosno ime, prezime i prebivalište, ako je podnosilac inicijative fizičko lice;

2) podatke na osnovu kojih se može nedvosmisleno i jasno odrediti protiv koga se podnosi inicijativa;

3) opis radnje, činjeničnog stanja ili prakse koja predstavlja razlog podnošenja inicijative, odnosno kojom je izvršena nepoštena trgovačka praksa;

4) isprave, dokumente i druge dokaze kojima podnositelj inicijative raspolaže, a kojima se potkrepljuju navodi iz tačke 3) ovog stava;

5) izjašnjenje podnosioca o postojanju i lokaciji drugih dokaza kojima podnositelj inicijative ne raspolaže.

Anonimni podnesci, bez obzira na njihov sadržaj, neće se smatrati inicijativom u smislu stava 1. ovog člana, već ih Komisija koristi kao izvor informacija i podataka na osnovu kojih sprovodi aktivnosti po sopstvenoj inicijativi.

Inicijativa može sadržati i druge podatke kojima raspolaže podnositelj inicijative, a koji mogu biti relevantni za dalje postupanje Komisije, kao što su: osnovni podaci o tržištu na kome je došlo do nepoštena poslovne prakse, podaci o učesnicima na relevantnom tržištu i njihovim tržišnim udelima, opis uobičajene komercijalne prakse na relevantnom tržištu i slično.

Komisija bliže uređuje oblik i sadržinu inicijative iz ovog člana.

Postupanje Komisije i obaveštenje o ishodu inicijative

Član 22.

Komisija može zatražiti od podnosioca inicijative dodatne informacije, podatke ili dokumente kojima raspolaže.

Komisija o ishodu inicijative obaveštava podnosioca najkasnije u roku od 60 radnih dana od dana prijema inicijative.

Obaveštenjem iz stava 2. ovog člana Komisija se izjašnjava u pogledu osnovanosti inicijative, saopštava svoju odluku o pokretanju postupka ili razloge zbog kojih postupak ispitivanja trgovačke prakse neće biti pokrenut u skladu sa ovim zakonom.

Pravo na nagradu i zaštita saradnika u postupku

Član 23.

Lice za koje je Komisija procenila da postoji osnovanost njegovih navoda, je fizičko lice koje dostavi relevantne dokaze Komisiji za zaštitu konkurencije o postojanju nepoštena trgovačke prakse (u daljem tekstu: saradnik u postupku).

Saradnik u postupku koji je dostavio relevantne dokaze ima pravo na novčanu nagradu.

U slučaju da je dokaze dostavilo više saradnika, pravo na nagradu stiče saradnik u postupku koji je prvi dostavio odlučujući dokaz.

Pod relevantnim dokazima iz stava 1. podrazumevaju se informacije, podaci i drugi dokazi koje Komisija nije posedovala, a koji su po oceni Komisije odlučujući za utvrđivanje postojanja zabranjene nepoštena prakse.

Ako su relevantni dokazi iz stava 4. ovog člana pribavljeni od strane saradnika u postupku na nezakonit način, odluka Komisije ne može da se zasniva na tim dokazima.

Pravo na nagradu iz stava 2. ovog člana ima fizičko lice koje je bilo ili je i dalje u poslovnom odnosu sa učesnikom u nepoštenoj trgovačkoj praksi, osim:

1) rukovodioca ili osnivača pravnog lica koje je izvršilo nepoštenu trgovačku praksu;

2) lica koje je učesnike podstaklo ili prinudilo na učestvovanje u nepoštenoj trgovačkoj praksi.

Visina nagrade određuje se u visini od 5% iznosa mere zaštite od nepoštene trgovačke prakse.

Nagrada se isplaćuje kada rešenje Komisije postane izvršno.

Nagrada se isplaćuje iz budžeta Republike Srbije, a isplaćuje je ministarstvo nadležno za poslove trgovine na zahtev saradnika u postupku i priloženog rešenja kojim je izrečena mera zaštite od nepoštene trgovačke prakse i potvrde Komisije da je dokaz koji je saradnik u postupku dostavio odlučujući u smislu stava 4. ovog člana.

Saradnik u postupku ima pravo na zaštitu identiteta u upravnom postupku.

Podaci koji bi mogli direktno ili indirektno da otkriju identitet saradnika u postupku predstavljaju zaštićen podatak, o čemu Komisija donosi rešenje po službenoj dužnosti.

Lice koje je lažno prijavilo, namerno izmenilo ili nezakonito pribavilo dokaze ili podstaklo na izvršenje nepoštene trgovačke prakse nema pravo na zaštitu identiteta i novčanu nagradu iz ovog člana.

5. Postupak po službenoj dužnosti

Pokretanje postupka

Član 24.

Komisija po službenoj dužnosti pokreće postupak ispitivanja postojanja nepoštene trgovačke prakse.

Ako kupac primenjuje istovetnu praksu prema različitim snabdevačima, bez obzira na broj snabdevača obuhvaćenih tom praksom, protiv kupca se vodi jedan postupak utvrđivanja postojanja nepoštene trgovačke prakse (jedinstvenost postupka ocene prakse).

O pokretanju postupka iz stava 1. ovog člana zaključkom odlučuje predsednik Komisije.

Zaključak iz stava 3. ovog člana, naročito sadrži:

1) pravni osnov i razloge za pokretanje postupka;

2) opis radnji ili akata koji mogu da predstavljaju nepoštenu trgovačku praksu;

3) poziv sa rokom za izjašnjenje na zaključak;

4) poziv svim licima koja raspolažu podacima, ispravama ili drugim relevantnim informacijama, da ih dostave Komisiji;

5) pouku o koristima saradnje sa Komisijom;

6) druge informacije u korist obrazloženja razloga za postupanje Komisije.

Postupak po službenoj dužnosti smatra se pokrenutim danom kad je stranci dostavljen zaključak o pokretanju postupka.

Protiv zaključka o pokretanju postupka nije dozvoljena žalba, niti se može pokrenuti upravni spor.

Zaključak o pokretanju postupka može da se pobija tužbom protiv konačnog rešenja Komisije.

O pokretanju postupka, Komisija obaveštava podnosioca inicijative.

Ispitni postupak

Član 25.

Utvrđivanje nepoštene trgovačke prakse sprovodi se u ispitnom postupku.

U ispitnom postupku se preduzimaju potrebne dokazne radnje u cilju potpunog i pravilnog utvrđivanja činjeničnog stanja, uzima se izjava i saslušava stranka, zainteresovano lice, svedok, obavlja se veštačenje, pribavljaju se podaci, isprave i stvari, vrši uviđaj, nenajavljeni uviđaj i održava usmena rasprava, kao i druge radnje koje omogućavaju objektivno i nepristrasno donošenje odluke.

Stranka u postupku, zainteresovano i treće lice dužno je da postupa po zahtevu i nalogu Komisije, a naročito da dostavlja podatke, informacije i dokumentaciju neophodnu za potpuno i pravilno utvrđivanje činjeničnog stanja.

O svim pitanjima upravljanja i sprovođenja postupka odlučuje se zaključkom koji donosi ovlašćeno službeno lice.

Protiv zaključka iz stava 4. ovog člana nije dozvoljena posebna žalba, niti može da se pokrene upravni spor, već može da se pobija tužbom protiv konačnog rešenja, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

Za veštaka u postupku pred Komisijom određuju se lica ili ustanove iz registra sudskih veštaka odnosno iz registra pravnih lica koja obavljaju poslove veštačenja.

Postupak u slučaju komercijalne odmazde

Član 26.

Ako je komercijalna odmazda iz člana 8. ovog zakona učinjena kao posledica ili reakcija na ukazivanje ili prijavu određene nepoštene trgovačke prakse, Komisija pokreće odvojeni postupak za njeno utvrđivanje.

Postupak iz stava 1. ovog člana vodi se nezavisno od postupka u vezi sa osnovnom nepoštenom trgovačkom praksom.

Obaveštenje o utvrđenim činjenicama

Član 27.

Ovlašćeno službeno lice obaveštava stranku i zainteresovano lice o bitnim činjenicama, dokazima i ostalim elementima na kojima će zasnovati rešenje.

Obaveštenje iz stava 1. ovog člana naročito sadrži utvrđene činjenice i okolnosti u pogledu utvrđivanja postojanja nepoštene trgovačke prakse.

Obaveštenje iz stava 1. ovog člana Komisija dostavlja stranci u postupku i zainteresovanom licu sa pozivom i rokom za izjašnjenje koji ne može biti kraći od osam dana ni duži od 15 dana.

Izjašnjenje na obaveštenje o utvrđenim činjenicama

Član 28.

U izjašnjenju na obaveštenje o utvrđenim činjenicama stranka i zainteresovano lice mogu da iznesu primedbe na način i sadržinu izvedenih dokaza, da ospore dokaze, navode, analize, stavove i ocene iznete u obaveštenju, kao i da daju predloge za izvođenje dodatnih dokaza, saslušanje svedoka ili druge ispitne radnje, odnosno da dostave dokaze, ako smatraju da bi to doprinelo pravilnom i potpunom utvrđivanju činjeničnog stanja.

U izjašnjenju iz stava 1. ovog člana, stranka u postupku i zainteresovano lice mogu da zatraže da se pre donošenja konačne odluke u upravnoj stvari održi usmena rasprava ili da se sasluša stranka ili zainteresovano lice.

Ovlašćeno službeno lice ceni opravdanost predloga iz stava 2. ovog člana, uzimajući u obzir tok postupka, svaki dokaz posebno i sve dokaze zajedno, kao i rezultat celokupnog postupka.

Odlučivanje Saveta

Član 29.

O postojanju nepoštene trgovačke prakse iz člana 6. ovog zakona, odlučuje se rešenjem koje donosi Savet Komisije u roku od 90 dana od pokretanja postupka.

Savet Komisije donosi rešenje u vezi sa nepoštenom trgovačkom praksom iz čl. 7. i 8. ovog zakona u roku od 120 dana od dana pokretanja postupka.

Sastavni deo rešenja kojim se utvrđuje postojanje nepoštene trgovačke prakse je:

- 1) obrazloženje postojanja značajne pregovaračke moći;
- 2) opis nepoštene trgovačke prakse;
- 3) upravna mera iz ovog zakona;
- 4) obaveza o izveštavanju u sprovođenju izrečenih mera;
- 5) način objave.

Savet donosi rešenje kojim se obustavlja postupak ako na osnovu raspoloživih dokaza ne može da utvrdi postojanje nepoštene trgovačke prakse.

Ako Komisija ne donese rešenje u roku iz ovog člana, postupak se obustavlja.

Ponavljanje postupka

Član 30.

Postupak pred Komisijom može da se ponovi pod uslovima propisanim pravilima opšteg upravnog postupka.

6. Sprovođenje uviđaja i obezbeđenje dokaza

Uviđaj

Član 31.

Uviđaj se sprovodi na osnovu zaključka predsednika Komisije koji sadrži pravni osnov, razloge za sprovođenje uviđaja, navođenje dokumenata, odnosno podataka u koje će biti izvršen uvid, mesto i vreme sprovođenja uviđaja, podatke o ovlašćenim licima koja će sprovesti uviđaj, odluku o troškovima sprovođenja uviđaja ukoliko ih snosi stranka u postupku, odnosno zainteresovano ili treće lice kod koga se uviđaj sprovodi, a po potrebi i druge elemente.

Ovlašćeno službeno lice koje sprovodi uviđaj može od stranke u postupku, zainteresovanog ili trećeg lica da zahteva uvid u dokumentaciju i podatke koji su navedeni u zaključku o sprovođenju uviđaja, a može da izvrši uvid i u drugu dokumentaciju i podatke koje stranka u postupku odnosno zainteresovano ili treće lice stavi na uvid, što se konstatuje u zapisniku o sprovođenju uviđaja.

Ovlašćeno službeno lice vodi računa da se uviđaj ne zloupotrebi i da ne dođe do povrede poslovno osetljivih podataka, poslovne tajne i privilegovane komunikacije stranke odnosno zainteresovanog ili trećeg lica.

Stranka u postupku odnosno zainteresovano ili treće lice dužno je da omogući neometano sprovođenje uviđaja.

Za ometanje sprovođenja uviđaja ovlašćeno službeno lice može izreći meru procesnog penala.

Obezbeđenje dokaza

Član 32.

Ako postoji sumnja na opasnost od uklanjanja ili izmene dokaza koji se nalaze kod stranke u postupku, zainteresovanog ili trećeg lica, a koji ukazuju na postojanje ili dokazuju nepoštenu trgovačku praksu, može da se odredi sprovođenje obezbeđenja dokaza, odnosno sprovođenje nenajavljenog uviđaja.

Nenajavljeni uviđaj iz stava 1. ovog člana sprovodi se iznenadnom kontrolom prostorija, odnosno podataka, isprava i stvari koje se nalaze u tim prostorijama, o čemu se obaveštava stranka, odnosno neposredni držalac prostora i stvari u trenutku sprovođenja uviđaja i na licu mesta.

O sprovođenju nenajavljenog uviđaja predsednik Komisije donosi zaključak koji sadrži pravni osnov, naziv i sedište stranke u postupku, mesto, vreme i razlog sprovođenja nenajavljenog uviđaja, imena i brojeve službenih legitimacija ovlašćenih i drugih službenih lica koja sprovode uviđaj, kao i upozorenje na posledice sprečavanja ili ometanja sprovođenja uviđaja.

Protiv zaključka iz stava 3. ovog člana nije dozvoljena žalba, već može da se pobija tužbom protiv konačnog rešenja.

Ovlašćenja u slučaju sprovođenja uviđaja i obezbeđenja dokaza

Član 33.

Ovlašćeno službeno lice dužno je da pokaže svoju službenu legitimaciju i uruči zaključak o sprovođenju redovnog ili nenajavljenog uviđaja, i zaključak o pokretanju postupka utvrđivanja nepoštene trgovačke prakse.

Ovlašćeno službeno lice koje sprovodi uviđaj iz stava 1. ovog člana dužno je da se pridržava obima ovlašćenja sadržanog u zaključku.

Ovlašćeno službeno lice može da:

1) uđe i pregleda poslovne prostorije, vozila, zemljište i druge prostorije u sedištu učesnika na tržištu, odnosno stranke u postupku i na ostalim mestima gde obavlja poslovne aktivnosti;

2) izvrši proveru dokumentacije bez obzira na način na koji se dokumenti čuvaju i svake vrste komunikacije bez obzira na sredstvo komunikacije, a koji su u vezi sa predmetom nenajavljenog uviđaja;

3) kopira ili skenira poslovnu i drugu dokumentaciju na mestu sprovođenja nenajavljenog uviđaja ili obezbedi elektronsku dokumentaciju u skladu sa zakonom kojim se uređuju elektronski dokument, elektronska identifikacija i usluge od poverenja u elektronskom poslovanju;

4) privremeno oduzme poslovnu i drugu dokumentaciju kada zbog tehničkih razloga nije moguće da se ta dokumentacija kopira ili skenira, a najduže onoliko koliko je potrebno da se naprave kopije te dokumentacije;

5) zapečati poslovne prostorije i poslovne dokumente za vreme koje je potrebno da se sprovede uviđaj, a najduže 72 časa;

6) uzima od zastupnika stranke u postupku, zainteresovanog ili trećeg lica, kao i njihovih zaposlenih izjave o činjenicama koje su predmet i koje su u vezi sa

svrhom sprovođenja nenajavljenog uviđaja, ili izuzetno ovlašćeno službeno lice može da ostavi dodatni rok za izjašnjenje, a ako je neophodna pisana izjava, ovlašćeno lice mora da odredi datum do kojeg ta izjava mora da bude dostavljena Komisiji;

7) obavlja ostale radnje u skladu sa ciljevima postupka.

Stranka u postupku, zainteresovano ili treće lice obaveštava se o pravu da uviđaju prisustvuje i njen punomoćnik, i na njen zahtev omogućiće se prisustvo punomoćnika, odnosno njegovo naknadno uključenje, osim ako je taj zahtev usmeren na odugovlačenje ili otežavanje postupka, ali neće se prekidati sprovođenje uviđaja.

Ako se prilikom uviđaja pronađu isprave, odnosno stvari koje sadrže podatke ili druge stvari od značaja za odlučivanje u postupku, može se odrediti njihovo privremeno oduzimanje do utvrđivanja svih relevantnih podataka i činjenica koje te isprave, odnosno stvari sadrže, a najduže do kraja postupka.

Zaključak o privremenom oduzimanju isprava, odnosno stvari, kao i njihovom vraćanju, donosi službeno lice koje sprovodi uviđaj ili nenajavljeni uviđaj, odnosno koje sprovodi postupak.

Licu kojem su privremeno oduzete isprave, odnosno stvari, izdaje se o tome posebna potvrda na licu mesta.

7. Saslušanje i usmena rasprava

Saslušanje stranke i zainteresovanog lica

Član 34.

Ovlašćeno službeno lice može pojedinačno da sasluša stranku u postupku ili zainteresovano lice radi pravilnog i potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja, a naročito radi utvrđivanja nepoštene trgovačke prakse u vezi sa opštenjem kupca i snabdevača za koje ne postoji obaveza pisane komunikacije.

Lice iz stava 1. ovog člana saslušava se usmeno, pojedinačno, bez prisustva druge suprotstavljene strane.

Izvođenje dokazne radnje saslušanjem može da se sprovede ako se kasniji iskazi određenog lica razlikuju od ranijih, a nije moguće pokloniti poverenje konkretnom izjašnjenju.

U svojstvu stranke ili zainteresovanog lica može da se sasluša zakonski zastupnik stranke, odnosno drugo zaposleno lice koje zakonski zastupnik ovlasti za saslušanje posebnim ovlašćenjem.

Saslušanju može da prisustvuje punomoćnik ili stručni pomagač.

Usmena rasprava

Član 35.

Ako se u toku postupka utvrdi postojanje suprotstavljenih izjava, tvrdnje kupca i snabdevača, odnosno stranke u postupku i zainteresovanog lica, a na osnovu dostavljenih dokaza ne može da se na jasan i nedvosmislen način izvede zaključak o činjenicama odlučujućim za predmet, ovlašćeno službeno lice može zaključkom da zakaže održavanje usmene rasprave.

Usmena rasprava održava se u sedištu Komisije bez prisustva javnosti.

Na sprovođenje usmene rasprave shodno se primenjuju pravila opšteg upravnog postupka.

VI. ZAŠTITA PODATAKA I OBJAVLJIVANJE AKATA

Zaštićeni podatak

Član 36.

Za podatke koji su dostavljeni, prikupljeni ili stavljeni na uvid Komisiji, koji imaju svojstvo poslovne tajne ili poslovno osetljivog podatka, odnosno poverljivog podatka, čijim bi objavljivanjem, stavljanjem na uvid drugim licima, mogla da nastupi značajna šteta za lica kojima pripadaju ti podaci ili na koje se odnose, ili bi se time ugrozio, omeo ili otežao postupak pred Komisijom, može da se odredi zaštita.

Podnosilac inicijative i saradnik u postupku uvek imaju pravo na zaštitu identiteta, zbog mogućnosti poslovne odmazde lica koje je učinilo nepoštenu trgovačku praksu.

O zahtevu za zaštitu identiteta iz stava 2. ovog člana, Komisija bez odlaganja donosi rešenje.

Zaštita podataka sprovodi se na osnovu zahteva lica kojem pripadaju ti podaci ili na koje se ti podaci odnose, ako podnosilac zahteva učini verovatnim nastanak značajne štete u smislu stava 1. ovog člana.

Zahtev za zaštitu podataka podnosi se istovremeno sa podneskom koji sadrži podatke za koje se traži zaštita, a najkasnije u roku od osam dana od dana dostavljanja podneska.

O zahtevu iz stava 1. ovog člana predsednik Komisije donosi rešenje.

Protiv zaključka kojim se zahtev odbacuje nije dopuštena posebna žalba niti može da se pokrene upravni spor, već može da se pobija tužbom protiv konačnog rešenja.

Zaštićeni podaci mogu da budu određeni po službenoj dužnosti ako ti podaci uživaju zaštitu poverljivosti u skladu sa posebnim propisom ili odlukom drugog organa kojim su označeni kao podaci od javnog interesa.

Objavljivanje akata Komisije

Član 37.

Zaključak o pokretanju postupka i konačno rešenje objavljuju se u celosti na internet stranici Komisije.

Prilikom objavljivanja rešenja i zaključaka na internet stranici Komisije iz teksta se izostavljaju podaci koji su zaštićeni u skladu sa ovim zakonom.

Analize, godišnja izveštavanja i druge informacije koje u okviru svojih nadležnosti donosi Komisija, objavljuju se u skladu sa odredbama ovog zakona.

Komisija uputstvom bliže određuje pojam zaštićenog podatka, oblik i sadržinu zahteva za zaštitu podataka i način na koji će se vršiti izostavljanje zaštićenih podataka iz akata koji se objavljuju.

VII. SPROVOĐENJE POSEBNIH SEKTORSKIH ANALIZA

Posebna sektorska analiza

Član 38.

Komisija može da sprovede istraživanje i da izradi posebnu sektorsku analizu snabdevanja određenim proizvodom u smislu člana 2. ovog zakona.

Komisija može da sprovede posebnu sektorsku analizu na predlog ministarstva nadležnog za poslove trgovine.

Sektorska analiza iz stava 1. ovog člana između ostalog ima za cilj da utvrdi strukturu tržišta, efikasnost lanca snabdevanja, odnose između učesnika, učestalost i prirodu nepoštenih trgovačkih praksi, kao i druge činjenice od značaja za primenu ovog zakona.

Učesnici na tržištu, udruženja, profesionalne organizacije, državni organi, organi državne uprave i druga lica dužna su da, na osnovu pismenog zahteva Komisije, dostave sve podatke, informacije i dokumentaciju neophodne za izradu sektorske analize.

Komisija za potrebe sprovođenja posebne sektorske analize može da koristi podatke koji su dostavljeni u drugim postupcima iz njene nadležnosti.

Izveštaj o sprovedenoj analizi Komisija dostavlja ministarstvu nadležnom za poslove trgovine, kao i ministarstvu nadležnom za poslove poljoprivrede za poljoprivredne i prehrambene proizvode.

O pokretanju sektorske analize, Savet donosi odluku.

Izveštaj o sprovedenoj analizi iz stava 1. ovog člana objavljuje se na internet stranici Komisije i ministarstva nadležnog za poslove trgovine.

Postupanje ovlašćenog službenog lica u sprovođenju posebne sektorske analize

Član 39.

U sprovođenju analize ovlašćeno službeno lica može da:

1) prikuplja podatke, obaveštenja, dokumente i da uzima izjave od pravnih i fizičkih lica, podnosioca inicijative, učesnika na tržištu, njihovih oblika udruživanja, udruženja potrošača i drugih pravnih subjekata koji raspolažu podacima i određenim saznanjima koja su od značaja za ispitivanje i utvrđivanje stanja u snabdevanju određenim proizvodom iz ovog zakona na tržištu Republike Srbije;

2) prikuplja podatke, obaveštenja, dokumente od organa državne uprave, lokalne samouprave i teritorijalne autonomije, kao i organizacija kojima su poverena javna ovlašćenja.

Postupajući u skladu sa stavom 1. ovog člana, ovlašćeno službeno lice upućuje zahtev za dostavljanje informacija, podataka i dokumenata i određuje rok za dostavljanje podataka iz stava 1. ovog člana.

U slučaju nepostupanja ili delimičnog postupanja po zahtevu iz stava 2. ovog člana, ovlašćeno službeno lica može da donese zaključak kojim se nalaže dostavljanje traženih podataka i dokumenata u razumnom roku, pod pretnjom određivanja mere periodičnog penala propisane ovim zakonom.

U toku sprovođenja analize, u pogledu prava lica koja su predmet analize, shodno se primenjuju odredbe ovog zakona kojima se uređuje položaj trećih lica.

VIII. SARADNJA SA DRUGIM DRŽAVNIM ORGANIMA

Saradnja državnih organa i organizacija

Član 40.

Komisija može da dostavi drugim državnim organima i organizacijama zahtev za davanje informacija i odredi rok za postupanje po zahtevu.

Državni organi i organizacije dužni su da sarađuju sa Komisijom i da postupe po zahtevu iz stava 1. ovog člana, odnosno da dostave podatke, isprave ili druge tražene dokaze kojima raspolažu, ukoliko se ne nalaze u službenim evidencijama, ili da daju obrazloženo izjašnjenje o predmetu zahteva.

Obaveza iz stava 2. ovog člana naročito se odnosi na organe i organizacije nadležne za poslove statistike, organe i organizacije lokalne samouprave, privredne komore i druge organe i organizacije koji vrše javna ovlašćenja.

Ako prilikom vršenja inspeksijskog nadzora u skladu sa ovlašćenjima, nadležni inspektor:

- (1) dođe do informacija u vezi sa nepoštenim trgovačkim praksama, ili
- (2) utvrdi da ukupan iznos naknada prelazi 20%,

dužan je da u roku od osam dana od dana okončanja inspeksijskog nadzora obavesti Komisiju i dostavi raspoloživu dokumentaciju.

U slučaju neblagovremenog ili nepotpunog postupanja, odnosno nepostupanja organa ili organizacija iz stava 1. ovog člana, Komisija može da dostavi informaciju o tome organu koji vrši nadzor nad radom određenog organa ili organizacije, odnosno pred kojim snosi odgovornost za rad, sa zahtevom za preduzimanje potrebnih mera u cilju prikupljanja traženih podataka.

U slučaju izostanka saradnje nakon postupanja u skladu sa stavom 5. ovog člana, odnosno više od dva neuspela pokušaja Komisije da ostvari saradnju sa određenim državnim organom ili organizacijom, Komisija može javno da objavi informaciju o tome.

Podaci iz ovog člana mogu da se dostave trećim licima, po dobijanju saglasnosti organa iz stava 1. ovog člana, u formi i obliku koji organ odredi.

Državni organi i organizacije ne mogu Komisiji da naplaćuju naknadu za saopštavanje, stavljanje na uvid ili obradu činjenica, odnosno pripremu izjašnjenja.

IX. UPRAVNE MERE

Član 41.

Komisija može da odredi sledeće upravne mere:

- 1) privremenu meru;
- 2) meru usklađivanja poslovanja;
- 3) meru zaštite od nepoštene trgovačke prakse;
- 4) meru procesnog penala;
- 5) meru periodičnog penala za nedostavljanje podataka u toku sprovođenja posebne sektorske analize.

Mere iz stava 1. tač. 1) – 3) ovog člana moraju da budu srazmerne težini, obimu i dužini trajanja utvrđene nepoštene trgovačke prakse i u neposrednoj vezi sa aktima i radnjama koji čine tu praksu.

Privremena mera

Član 42.

Komisija može, ako postoji opasnost od nastupanja teških i štetnih posledica po prava i interese snabdevača u lancu snabdevanja, da naloži privremeno prestanak vršenja radnje za koju postoji osnovana pretpostavka da predstavlja nepoštenu trgovačku praksu.

Mera iz stava 1. ovog člana može da bude sastavni deo zaključka o pokretanju postupka odnosno može da se naloži u svakom trenutku do donošenja rešenja.

O meri iz stava 1. ovog člana, predsednik Komisije donosi privremeno rešenje koje naročito sadrži vremenski period trajanja mere.

Mera iz stava 1. ovog člana može da traje najduže do donošenja rešenja u tom postupku.

Stranka u postupku u svakom trenutku može da podnese žalbu na privremeno rešenje.

Ako stranka posebnom žalbom na privremeno rešenje učini verovatnim da ne postoje ili ne mogu da nastupe štetne posledice iz stava 1. ovog člana, Savet ukida privremeno rešenje bez odlaganja.

Rešenjem kojim se okončava postupak Savet ukida privremeno rešenje.

Mera usklađivanja poslovanja

Član 43.

Savet Komisije može rešenjem kojim se utvrđuje postojanje nepoštene trgovačke prakse da odredi meru usklađivanja opštih uslova poslovanja, standardnih ugovora, internih smernica i druge prakse, na način kojim se trajno otklanjaju iste ili slične prakse u odnosu na sve snabdevače.

Mera iz stava 1. ovog člana podrazumeva i obustavljanje ugovaranja, sprovođenja ili primene prakse koju je Komisija ocenila kao nepoštenu.

Rešenje iz stava 1. ovog člana sadrži i rok za sprovođenje mera.

Mera zaštite od nepoštene trgovačke prakse

Član 44.

Mera zaštite od nepoštene trgovačke prakse ima za cilj uspostavljanje i održavanje ravnopravnosti u pregovaranju između trgovačkih partnera, na način kojim se omogućava:

- 1) vraćanje pregovaračke moći u stanje ravnopravnosti koje bi postojalo da nije došlo do nepoštene prakse;
- 2) sprečavanje ponavljanja nepoštenih praksi odvracanjem svih učesnika u lancu snabdevanja od njihove primene.

Komisija određuje meru iz stava 1. ovog člana ako kupac nametne nepoštenu trgovačku praksu iz čl. 6 – 8. ovog zakona.

Mera zaštite od nepoštene trgovačke prakse se određuje u obliku plaćanja novčanog iznosa.

Visina novčanog iznosa iz stava 3. ovog člana određuje se tako što se osnovni iznos koriguje primenom kriterijuma koji za posledicu imaju umanjenje ili povećanje osnovnog iznosa.

Osnovni iznos određuje se u odnosu na ostvareni ukupni godišnji prihod stranke u postupku ostvaren na teritoriji Republike Srbije, u godini koja prethodi godini pokretanja postupka i iznosi:

- (1) 0,1% za prakse iz člana 7. ovog zakona;
- (2) 0,2% za prakse iz čl. 6. i 8. ovog zakona.

Osnovni iznos se umanjuje za:

- 1) 20% ako je kupac obustavio primenu nepoštene prakse pre pokretanja postupka Komisije i o tome dostavio valjan dokaz;
- 2) 20% ako kupac nije primenjivao ugovorenu nepoštenu trgovačku praksu;

3) 10% ako je kupac obustavio primenu nepoštene prakse do donošenja obaveštenja o bitnim činjenicama utvrđenim u postupku, iz člana 27. ovog zakona;

4) 20% ako je kupac primenjivao nepoštenu trgovačku praksu u periodu do tri meseca;

5) 10% ako je kupac primenjivao nepoštenu trgovačku praksu duže od tri meseca a kraće od 12 meseci;

6) 20% ako kupac prizna postojanje nepoštene trgovačke prakse.

Osnovni iznos se uvećava za:

1) 20% ako kupac predlaže, ugovara ili sprovodi nepoštenu trgovačku praksu nakon što mu je izrečena privremena mera iz člana 42. ovog zakona;

2) 10% ako kupac ne saraduje u toku sprovođenja uviđaja ili nenajavljenog uviđaja;

3) 10% ako kupac prikriva dokaze, dostavlja neistinite podatke i informacije;

4) 20% ako kupac podstiče snabdevača na prihvatanje nepoštene trgovačke prakse;

5) 20% ako kupac u toku postupka preti odmazdom snabdevaču;

6) 20% ako je nepoštena trgovačka praksa sastavni deo opštih uslova poslovanja, odnosno standardnih ugovora po pristupu;

7) 100% ako kupac ponovi istu nepoštenu trgovačku praksu za koju je Komisija donela konačno rešenje.

Mera procesnog penala

Član 45.

Stranci u postupku, zainteresovanom i trećem licu, može se izreći mera procesnog penala u obliku novčanog iznosa od 500.000 dinara za svaki dan ponašanja suprotnog zahtevu ili nalogu iz zaključka Komisije, odnosno nepostupanja po zahtevu ili nalogu iz zaključka Komisije.

Mera procesnog penala u iznosu iz stava 1. ovog člana može se izreći ako stranka u postupku, zainteresovano ili treće lice ometa ovlašćeno službeno lice u sprovođenju uviđaja ili sprovođenja radnje obezbeđenja dokaza.

Protiv rešenja ovlašćenog službenog lica nije dozvoljena žalba, već može da se pobija tužbom protiv konačnog rešenja.

Mera periodičnog penala za nedostavljanje podataka u toku sprovođenja posebne sektorske analize

Član 46.

U slučaju nepostupanja ili delimičnog postupanja po zahtevu iz člana 40. stav 2. ovog zakona, kojim se zahteva dostavljanje traženih podataka i dokumenata u razumnom roku, Komisija može učesniku na tržištu, udruženju, profesionalnim organizacijama i drugim licima da izrekne meru periodičnog penala.

Mera iz stava 1. ovog člana izriče se u obliku plaćanja novčanog iznosa od 500.000 dinara za svaki dan ponašanja suprotno nalogu Komisije.

Protiv rešenja ovlašćenog službenog lica, dozvoljena je žalba Savetu.

Žalba odlaže izvršenje rešenja do donošenja odluke Saveta.

Izvršenje upravnih mera u obliku plaćanja novčanog iznosa

Član 47.

Rešenjem kojim se određuje mera iz čl. 44 – 46. ovog zakona određuje se rok i način plaćanja.

Rok za plaćanje novčanog iznosa mere ne može da bude duži od deset dana.

Naplata novčanog iznosa određene upravne mere vrši se u korist budžeta Republike Srbije.

Prinudno izvršenje mera u obliku plaćanja novčanog iznosa, vrši se u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje postupak izvršenja i obezbeđenja.

X. TROŠKOVI I ZASTARELOST

Troškovi postupka

Član 48.

Komisija snosi redovne troškove postupka koji je pokrenut po službenoj dužnosti i povoljno okončan za stranku, uključujući troškove i nagrade veštaka, svedoka, i tumača koje je odredilo ovlašćeno službeno lice.

Stranka u postupku pokrenutom po službenoj dužnosti, koji je za nju povoljno okončan, nema pravo na nadoknadu troškova postupka iz stava 1. ovog člana koje je sama snosila u tom postupku.

Troškovi sprovođenja uviđaja spadaju u redovne troškove postupka osim ukoliko je uviđaj određen zbog nepostupanja stranke u postupku, odnosno drugog učesnika na tržištu, po zahtevu ili nalogu ovlašćenog službenog lica za dostavljanje dokumenata i podataka, u kom slučaju troškove snosi stranka, odnosno drugi učesnik na tržištu.

Troškovi privremenog oduzimanja i čuvanja isprava, odnosno stvari, kao i šteta zbog njihovog oštećenja, spadaju u redovne troškove postupka.

Komisija može u celosti ili delimično da oslobodi stranku ili drugo lice snošenja troškova koji se odnose na izdatke organa u toku sprovođenja postupka, a naročito putnih troškova ovlašćenih službenih lica, izdataka za svedoke, veštake, tumače, uviđaj, oglase i sl.

Komisija ne snosi troškove pravnog zastupanja i stručnog pomaganja.

Zastarelost

Član 49.

Nakon proteka pet godina od poslednjeg dana kada je nepoštена trgovačka praksa izvršena u kontinuitetu ili sa prekidima, ne može da se pokrene postupak po službenoj dužnosti.

Zastarelost iz stava 1. ovog člana prekida se svakom formalnom radnjom Komisije, nakon čega rok počinje ponovo da teče.

Formalna radnja iz stava 2. ovog člana naročito podrazumeva postupanje Komisije pre pokretanja postupka, kao što je postupanje po inicijativi, sprovođenje posebne sektorske analize, opštenje sa državnim organima i organizacijama i druge radnje koje jasno i nedvosmisleno za cilj imaju otkrivanje nepoštene trgovačke prakse.

Zastarelost nastaje u svakom slučaju kad protekne dvostruko vreme koje se po zakonu traži za zastarelost vođenja postupka utvrđivanja nepoštene trgovačke prakse.

Ako se o odluci Komisije vodi upravni spor, zastarelost se obustavlja do pravnosnažnosti sudske odluke.

Mera zaštite od nepoštenih trgovačkih praksi, mera procesnog penala i mera periodičnog penala za nedostavljanje podataka u toku sprovođenja posebne sektorske analize ne može da se naplati protekom tri godine od dana izvršnosti rešenja Komisije.

XI. GODIŠNJE IZVEŠTAVANJE I OCENA POLITIKE SUZBIJANJA NEPOŠTENIH TRGOVAČKIH PRAKSI

Godišnji izveštaj o nepoštenim trgovačkim praksama

Član 50.

Savet Komisije usvaja godišnji izveštaj o nepoštenim trgovačkim praksama do 1. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana naročito sadrži:

- 1) ukupan broj podnetih inicijativa, prijava i prigovora;
- 2) broj pokrenutih, vođenih i okončanih postupaka u toku godine;
- 3) za svaki okončani postupak – kratak opis predmeta, učesnika na tržištu i ishod postupka i, ako je primenljivo, donetu odluku;
- 4) pregled najčešćih nepoštenih trgovačkih praksi;
- 5) listu učesnika na tržištu za koje je utvrđeno da su nametali nepoštene trgovačke prakse.

Podaci i opisi u izveštaju dati su u formi koja poštuje zahteve zaštite podataka u skladu sa ovim zakonom.

Godišnji izveštaj Komisija objavljuje na svojoj internet stranici odmah po usvajanju.

Podaci i informacije iz ovog člana predstavljaju obaveznu sadržinu godišnjeg izveštaja o radu Komisije.

Periodična ocena politike sprečavanja nepoštenih trgovačkih praksi (analiza stanja)

Član 51.

Ministarstvo nadležno za poslove trgovine sprovodi periodičnu ocenu politike sprečavanja nepoštenih trgovačkih praksi, odnosno analizu stanja.

Analiza stanja iz stava 1. obuhvata najmanje:

- 1) procenu delotvornosti mera sprovedenih na nacionalnom nivou u cilju sprečavanja nepoštenih trgovačkih praksi u lancu snabdevanja proizvodima na koje se ovaj zakon primenjuje;
- 2) procenu delotvornosti saradnje između državnih organa u sprečavanju nepoštenih trgovačkih praksi;
- 3) ocenu sprovođenja propisa;
- 4) prema potrebi, utvrđivanje načina unapređenja politika sprečavanja nepoštenih trgovačkih praksi.

Analiza stanja sprovodi se najmanje jednom u periodu od tri godine, a izveštaj sa nalazima i preporukama dostavlja se Vladi.

XII. OBAVEZA IZRADE PREGLEDA FINANSIJSKIH ELEMENTATA UGOVORA

Član 52.

Ugovor iz člana 3. ovog zakona obavezno sadrži finansijske elemente koji podrazumevaju cenu, pogodnosti, naknade, novčane kazne i druge ugovorene novčane obaveze i izdatke koji su predviđeni ugovorom.

Cena iz stava 1. ovog člana uključuje:

- 1) cenovnik koji je dostavljen i prihvaćen elektronskim putem, u skladu sa rokovima i postupkom predviđenim ugovorom;
- 2) cenu utvrđenu na osnovu pojedinačne ponude snabdevača u postupku prikupljanja ponuda ili drugih tržišnih mehanizama koji se primenjuju u kratkim vremenskim intervalima za sveže voće, sveže povrće i sveže meso;
- 3) cenu istaknutu na otkupnom mestu.

U slučaju iz stava 2. ovog člana, ugovorom se uređuju način i postupak utvrđivanja cene, kao i obaveza evidentiranja i čuvanja dokumentacije na osnovu koje je cena utvrđena.

Ugovorne strane su dužne da izrade pregled finansijskih elemenata ugovora iz člana 3. ovog zakona.

Pregled finansijskih elemenata ugovora može da bude sastavni deo sadržine ugovora, kao zaseban član, ili u formi priloga, odnosno kao zaseban dokument, ukoliko postoji više ugovora kojima se uređuju pitanja iz stava 1. ovog člana u odnosu na određen proizvod ili skup proizvoda na koje se primenjuje ovaj zakon.

Pregled iz st. 4. i 5. ovog člana predstavlja listu svih jasno i nedvosmisleno odredivih finansijskih elemenata ugovora iz stava 1. ovog člana, pravni osnov za njihovu primenu, važeći cenovnik.

Svaka izmena ili dopuna osnovnog ili drugog ugovora koja posredno ili neposredno utiče na bilo koji element naveden u stavu 6. ovog člana, povlači obavezu istovremenog upodobljavanja i izmene pregleda finansijskih elemenata ugovora.

XIII. SUDSKA KONTROLA

Sudska kontrola rešenja Komisije

Član 53.

Rešenje kojim se utvrđuje nepoštena trgovačka praksa je konačno.

Protiv konačnog rešenja Komisije može da se pokrene upravni spor u roku od 30 dana od dana dostavljanja rešenja stranci.

Podnošenje tužbe ne odlaže izvršenje rešenja.

XIV. NADZOR

Član 54.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši ministarstvo nadležno za poslove trgovine preko tržišnih inspektora.

U vršenju inspekcijskog nadzora u vezi sa čl. 3. i 52. ovog zakona, tržišni inspektor ima ovlašćenja i dužnosti propisane zakonom kojim se uređuje trgovina i zakonom kojim se uređuje inspekcijски nadzor.

Član 55.

Izdavalac elektronske fakture, primalac elektronske fakture, centralni informacioni posrednik i informacioni posrednik dužni su da u cilju nesmetanog vršenja inspekcijuskog nadzora i prikupljanja podataka od značaja za vršenje inspekcijuskog nadzora nad određenim subjektom nadzora omogućće licu koje vrši inspekcijuski nadzor uvid u podatke o poslovanju, poslovnu dokumentaciju, prateću tehničku opremu i uređaje koji su u vezi sa obavezama propisanim zakonom.

XV. KAZNE NE ODREDBE**Član 56.**

Novčanom kaznom u iznosu od 50.000 dinara do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) koristi neodređene ili uslovne formulacije protivno članu 3. stav 4. ovog zakona;
- 2) ne izradi pregled finansijskih elemenata ugovora u skladu sa članom 52. ovog zakona.

Novčanom kaznom u fiksnom iznosu od 300.000,00 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) ne zaključi ugovor u skladu sa članom 3. stav 1. ovog zakona;
- 2) ne izda računovodstvenu ispravu na način propisan u članu 3. stav 6. ovog zakona;
- 3) ne izda dostavnicu na način propisan u članu 3. stav 7. ovog zakona.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se fizičko lice ili odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 50.000,00 do 150.000,00 dinara.

Za radnje iz stava 2. ovog člana kazniće se fizičko lice ili odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 50.000,00 dinara.

Prekršajni postupak za prekršaje iz ovog člana ne može da se pokrene ni da se vodi ako proteknu dve godine od dana kada je prekršaj učinjen.

XVI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Sredstva za rad Komisije i privremeno finansiranje****Član 57.**

Sredstva za rad posebne organizacione jedinice iz člana 10. ovog zakona su obezbeđena u finansijskom planu Komisije.

Do usvajanja finansijskog plana za narednu godinu, Savet je dužan da izvrši odgovarajuću preraspodelu sredstava neophodnih za neometano sprovođenje ovog zakona.

Savet utvrđuje predlog finansijskog plana Komisije i dostavlja ga odboru Narodne skupštine nadležnom za poslove finansija na saglasnost, najkasnije do 1. novembra tekuće godine.

Način korišćenja i preraspodelu sredstava iz finansijskog plana uređuje Savet posebnom odlukom.

Ako finansijski plan ne bude donet do početka budžetske godine, finansiranje rada Komisije se vrši najviše do visine ukupno planiranih rashoda u prethodnoj godini, srazmerno periodu do dobijanja saglasnosti na finansijski plan.

Ako se godišnjim obračunom prihoda i rashoda utvrdi da su ukupno ostvareni prihodi Komisije veći od ostvarenih rashoda, razlika se nakon izdvajanja sredstava za rezerve, uplaćuje u budžet Republike Srbije.

Obaveza usklađivanja poslovanja sa ovim zakonom

Član 58.

Svaki subjekt u lancu snabdevanja proizvodima iz ovog zakona, dužan je da svoje opšte uslove poslovanja, ugovore, interne smernice i praksu uskladi sa odredbama ovog zakona najkasnije u roku od četiri meseca od dana njegovog stupanja na snagu.

Donošenje podzakonskih akata

Član 59.

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona doneće se u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Prestanak važenja pojedinih odredaba propisa

Član 60.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi član 32. Zakona o zaštiti konkurencije („Službeni glasnik RS”, br. 51/09 i 95/13).

Stupanje na snagu

Član 61.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, osim odredaba člana 3. stav 1. i člana 56. stav 2. tačka 1), koje se primenjuju od 1. januara 2027. godine.